C/2024/1185

23.2.2024

P9_TA(2023)0349

Afganistanin ihmisoikeustilanne, erityisesti entisen hallituksen aikaisten virkamiesten vainoaminen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 5. lokakuuta 2023 Afganistanin ihmisoikeustilanteesta, erityisesti entisen hallituksen aikaisten virkamiesten vainoamisesta (2023/2881(RSP))

(C/2024/1185)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Afganistanista,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että sen jälkeen, kun talibanliike otti Afganistanissa vallan, se ilmoitti entisen hallituksen aikaisille virkamiehille ja entisille asevoimien (Afganistanin kansallisten puolustus- ja turvallisuusjoukkojen) jäsenille myönnettävästä yleisestä armahduksesta; ottaa huomioon, että YK:n avustusoperaatio Afganistanissa on dokumentoinut ainakin 800 ihmisoikeusloukkaustapausta, joiden joukossa on mielivaltaisia pidätyksiä, laittomia teloituksia, tahdonvastaisia katoamisia ja kidutusta, joita valtaapitävät viranomaiset ovat kohdistaneet entisen hallituksen aikaisia virkamiehiä ja entisiä asevoimien jäseniä vastaan;

B. ottaa huomioon, että entisen hallituksen aikaisia virkamiehiä ja entisiä asevoimien jäseniä on tapettu pidätystiloissa, tuntemattomissa paikoissa ja julkisilla paikoilla; ottaa huomioon, että perheet ovat usein vailla tietoa pidätettyjen sukulaistensa kohtalosta tai olinpaikasta päivien tai viikkojen ajan, kunnes sitten ruumis palautetaan;

1. pitää valitettavina Afganistanissa tapahtuvia ihmisoikeusloukkauksia, jotka ovat lisääntyneet räjähdysmäisesti talibanliikkeen valtaannousun jälkeen; tuomitsee mitä jyrkimmin kaikki maassa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset, mukaan lukien entisen hallituksen aikaisten virkamiesten ja entisten asevoimien jäsenten laajalle levinnyt vainoaminen, naisten ja tyttöjen järkyttävät mittasuhteet saanut sorto ja sukupuoleen perustuva erottelu sekä kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja ihmisoikeuksien puolustajien ottaminen kohteeksi;

2. kehottaa Afganistanin valtaapitäviä viranomaisia panemaan täysimääräisesti täytäntöön julkisesti ilmoittamansa sitoumuksen entisen hallituksen aikaisten virkamiesten ja entisten asevoimien jäsenten yleiseen armahdukseen;

3. kehottaa perustamaan kiireesti YK:n johtaman vastuuvelvollisuusmekanismin tutkimaan väitettyjä ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien entisen hallituksen aikaisiin virkamiehiin ja entisiin asevoimien jäseniin kohdistuvat ihmisoikeusloukkaukset, ja kansainvälisen oikeuden rikkomisia;

4. kehottaa valtaapitäviä viranomaisia kumoamaan naisten ja tyttöjen oikeuksien ankarat rajoitukset Afganistanin kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti;

5. kehottaa jälleen Afganistania vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Matiullah Wesan, Zholia Parsin, Neda Parwanin, Murtaza Behboudin, Rasul Parsin ja kaikki muut perusteettomasti vangittuina olevat ja suorittamaan perusteellisen tutkinnan Alia Azizin tahdonvastaisesta katoamisesta;

6. vaatii pitämään yllä tiukkaa ehdollista yhteistyötä talibanliikkeen kanssa valtaapitävien viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä koskevien neuvoston viiden tavoitteen mukaisesti;

7. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita lisäämään tukeaan Afganistanin kansalaisyhteiskunnalle muun muassa rahoittamalla erityisiä ihmisoikeuksien puolustajien avustus- ja suojeluohjelmia ja myöntämällä humanitaarisia viisumeja vainotuille naisille ja tytöille;

8. pitää valitettavana, että uskonnonvapaus on heikentynyt Afganistanissa dramaattisesti talibanliikkeen tultua valtaan; tuomitsee talibanien kristittyihin ja muihin uskonnollisiin vähemmistöihin kohdistamat raa'at vainot, joiden tarkoituksena on kitkeä nämä maasta kokonaan;

9. haluaa tuoda uudelleen esiin solidaarisuutensa ja sitoutuneisuutensa Afganistanin kansaa kohtaan, mukaan lukien sen vaatimus oikeudenmukaisuudesta, vastuuvelvollisuudesta ja korvauksista kaikista Afganistanissa tapahtuneista ihmisoikeusloukkauksista; kehottaa EU:ta tukemaan käynnissä olevaa Kansainvälisen rikostuomioistuimen tätä koskevaa tutkintaa;

10. toistaa olevansa huolissaan Afganistanin nopeasti heikkenevästä humanitaarisesta tilanteesta ja siitä, että elintarvikkeiden toimittamiseksi äärimmäisestä nälänhädästä kärsiville ei ole osoitettu riittävästi varoja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään humanitaarista apua sekä rahoitusta perustarpeisiin ja toimeentulon tukemiseen;

11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:lle sekä Afganistanin valtaapitäville viranomaisille.